

WAGNERIANA CATALANA Nº 47 ANY 2017

TEMA 8.1: ALTRES COMPOSITORS WAGNERIANS CATALANS

TÍTOL: **INVISIBLES I SILENTS: COMPOSITORS DEL S. XIX**

LLUÏSA BOSCH I PAGÉS

Altstätten(Suïssa), 1880 – Barcelona 1961

Arpista, compositora i pedagoga

AUTORA: *Eva Muns*

Sota el títol “Invisibles i silents”, anirem repassant la biografia de dones catalanes que van viure els millors anys del Noucentisme i Modernisme a Catalunya, entregant les seves vides a la Música, destacant principalment la seva aptitud com a compositoras, les obres de les quals, tot i ser remarcables, han restat en l’oblit o són desconegudes.

Des d’aquestes pàgines els volem retre l’homenatge que es mereixen per demostrar que no eren ni invisibles ni tampoc callades, com ho demostraven les actuacions que van fer i les pàgines musicals que ens han deixat.

De família catalana establerta a Suïssa, el seu pare era el Vice-President de la Cambra de Comerç Espanyola a Ginebra, va començar els seus estudis musicals al Conservatori de Ginebra amb Emile Jaques-Dalcroze, G. Barlan, George Humbert i amb l'arpista E. Tramonti. Els amplia al Conserv el seu pare era el Vice-President deator de París amb Alphonse Jean Hasselmans i Gabriel Verdalle. A Barcelona estudià composició amb Felip Pedrell, que li dedicà el seu “Cancionero Musical Popular”

En la seva faceta de professora, entre 1916 i 1932 l'ensenyà arpa al conservatori de Ginebra, i també ho feu als de Lausana, Neuchatel, Montreux i Berna; més endavant creà la seva pròpia escola de música a Barcelona i també impartí lliçons a l'Institut Casals de Barcelona (1931-1936). ↑ Segons algunes fonts, va ser professora dels conservatoris de Ginebra i Lausana fins al 1934. Però al 1932, en un anunci a *La Vanguardia*, es presenta com a ex-professora

de Ginebra i Lausana i ofereix classes d'història i interpretació d'arpa a l'adreça Diagonal 434 de Barcelona.

Publicà diverses obres de caire pedagògic: *Méthode d'exercices pour la harpe*, que va ser el llibre de text d'aquest instrument als conservatoris de París, Londres, Lisboa, Nàpols, Sant Petersburg i als de diversos països llatinoamericans. i *Exercices pour la virtuosité*. Col·laborà en publicacions periòdiques com la *Revista Musical Catalana* on va presentar el treball treball "L'Arpa a través dels temps", i en la secció "Des de Suïssa" es donava compte de les diverses actuacions que organitzava, com a concertista o com a professora d'arpa presentant els seus deixebles. A la crònica corresponent a l'any 1929 de l'esmentada revista es pot llegir: "La nostra estimada corresponsal de Suïssa, Na Lluïsa Bosch i Pagès, professora d'arpa als conservatoris de Ginebra i Lausana, ha estat darrerament molt felicitada per la presentació d'alguns dels seus deixebles –entre aquests els seus nebotets Mercè i Miquel Bosch, excel·lents dotats per a brillar igualment en el conreu de l'arpa que a Lausana, i més tard a Ginebra, han demostrat el profit del llurs estudis sota la direcció intel·ligent de l'esmentada artista"....Aquesta audició tan interessant com original, ja que els deixebles d'arpa, aquest instrument tan poètic i evocador, són considerablement menys nombrosos que els de piano o violí, aquesta audició, repetim, posà de manifest el talent pedagògic de la distingida professora i fou per a la Srta. Bosch i Pagès, com igualment per els que ella instrueix i guia, un èxit tan viu com merescut... Desitjariem que en una pròxima audició de deixebles, s'encarregués ella d'acabar-la amb el bell esclat del seu talent musical. Al mateix temps que li adreçem la nostra més cordial enhorabona, volem preguntar també a les nostres associacions musicals quan tindrem el plaer d'escoltar i aplaudir a casa nostra l'excel·lent arpista de nissaga catalana" Molt poc temps després, Lluïsa Bosch faria cas d'aquest suggeriment i fixaria a Barcelona la seva residència.

També va col·laborar amb la revista *Música* de Buenos Aires i per *L'Informador* de Madrid, essent molt apreciats els seus estudis de musicografia.

Concertista extraordinària, al 1931 declarava que havia fet un total de 1.200 concerts a Catalunya, Alemanya, França i Suïssa. En els anys 30 s'instal·là a

Barcelona, amb la important col·lecció d'instruments musicals antics que havia aplegat, com arpes del segle XVII o una espineta del segle XV.

L' any 1934, juntament amb Joan Gibert i Camins, inicià els concerts de l'Associació de Música Antiga que es celebraven a la Casa de l'Ardiaca. Va rebre el premi d'honor en l'Exposició Internacional de Música de Ginebra (1927) per la seva col·lecció d'instruments antics. Es possible que tingués algun parentiu amb Clotilde Cerdà i Bosch, cèlebre arpista coneguda amb el nom d'Esmeralda Cervantes, però no ha estat suficientment acreditat .

El 29 de novembre de 1935, a la Cambra Oficial de la Propietat Urbana de Barcelona, va donar un concert d'arpa junt amb Maurici Reuchsel, viola d'amor i Joan Salvat, piano, sota el títol "Un concert a la Cort de França al segle XVIII" De la seva producció musical cal destacar: *Petit prélude pour harpe, Prélude pour deux harpes i quartet de corda, Peces per a cant i arpa, Pregària (1932), Septuor (1933)*, per a set arpes, entre d'altres.

Va morir a Barcelona, l'any 1961.

LLUISA BOSCH Y PAGES

HEUSAQUÍ una nova ben afalagadora pel feminisme català: Na Lluïsa Bosch y Pagès, la notable arpista, filla del Vis-President de la Cambra de Comerç Espanyola a Suïssa, ha sigut nomenada professora de totes les classes d'arpa del Conservatori de Ginebra. Desde feya temps n'era suplent, al mateix temps que professora efectiva de l'Academia, de qual càrrech acaba de presentar la dimissió per incompatibilitat de temps y locals. El nomenament d'aquesta exquisida artista catalana no podia ser més encertat: no solzament per tractarse d'una virtuosa del seu instrument, sinó per la seva gran cultura y les condicions excepcionals que pel professorat posseïx. En 1907 publicà un mètode d'arpa, que li valgué l'unànim elogi de la premsa, especialment de la italiana, americana y suïssa, essent aviat adoptat per nombrosos professors y Conservatoris, entr'ells el de Ginebra y en nostra ciutat per la notabilíssima artista senyora Sánchez, viuda de Puiggener.

Els qu'hagin llegit les cròniques que na Lluïsa Bosch publica periòdicament a la Revista Musical Catalana, poden haver apreciat el seu criteri y bon gust musical refinats, y'l seu estil correctíssim.

D'una activitat extraordinaria, no repòsa ni un instant en les seves llargues jornades que comensen a l'apuntar el dia y se prolonguen fins ben entrada la nit: perque a les classes dels centres citats han d'afegirshi les que dona a Lausanne, Montreux, Morges, etzètera, hont té nombroses dexebles entre elles l'hermosa y cultíssima Mme. Paderewski, y ademés concerts aquí y allà, molts d'ells de beneficència, als que may s'ha negat, y menys en aquests temps calamitosos.

De dues coses podrien ferli retret els seus admiradors: de que parlant tan correctament el català (més que molts d'aquí) no s'atreveixi a escriurel; y de que desohint les reiterades instancies dels seus amichs y del seu mestre en Felip Pedrell, no's dediqui a la composició; quan les seves adaptacions per arpa d'obres dels millors mestres fan creure que hi obtindria resultats brillantíssims. Confíem que ab el temps cedirà en aquest criteri excessivament rigurós ab sí mateixa: entre tant alegremnos dels seus triomfs actuals y sense gens de temor d'errar, acabem augurantli de tants ò més brillants per el pervindre.

JULITA FARNÉS.

Full de la Revista Feminal núm. 108 de 1916, on Julita Farnés que va ser guanyadora dels Premis de la Festa de Música de Catalunya els anys 1906 i 1907, glossa la personalitat de Lluïsa Bosch.

Associació wagneriana. Apartat postal 1159. Barcelona 08080
[Http://www.associaciowagneriana.com](http://www.associaciowagneriana.com) info@associaciowagneriana.com